

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25 Şubat 2022
Sayı : 3227

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 28/02/2022 13:43
Sayı: E-120.10-
0974448

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Yeşil Mutabakatı, 2050 yılında karbon nötr hedefiyle ekonomide köklü bir dönüşüm zorunluluğunu getirirken, ihracatının %42'sini AB ülkelerine gerçekleştiren Türkiye için ise karbonsuz üretime geçişin, kaynakların verimli ve etkin kullanıldığı döngüsel ekonominin işletmeler tarafından benimsendiği yeni üretim ve tüketim modellerinin hayata geçeceği bir süreci gerekli kılmaktadır. Türkiye'nin Avrupa Yeşil Mutabakatı gereği, bu süreçte gerekli dönüşüm koşullarının sağlanması, oluşacak sorunların tespit ve çözümü ile mevzuatlarda gereken düzenlemelerin yapılması için, Anayasa'nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddesi uyarınca, meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Veli AĞBABA
Malatya Mv.

Karî Beko
İzmir Mv.

Dr. Jale Nar SULLU
CHP Eskişehir Milletvekili

Özcan Purcu
İzmir Mv.

Serdar Tenekeci
İst Mv.

Ayhan Bakur
Adana Mv.

Metin İLTİHAN
Kırşehir Mv.

Serkan TOPAL
Hıta Mv.

Alpay Arıman

Okan GAYTANLIOĞLU
Edirne Mv.

Serhan Bektas
Adana Mv.

Getin ARİK
Kayseri Mv.

Utlu Göknoze
Eskişehir Mv.

Yunus Emre
İstanbul Mv.

Kemal Özyürek
Samsun Mv.

CHP Eskişehir Grup Başkanlığı

[illegible]

GEREKÇE

Avrupa Birlięi tarafından 2019'da ilan edilen Avrupa Yeşil Mutabakatı, AB'nde 2030'a kadar karbon salımını %50 azaltımı 2050 yılına kadar sıfır karbon salımını hedefleyen bir dizi politika girişimi olarak, tarım, gıda, yapı, enerji, ulaşım, sanayi, perakende ve finans sektörüne uzanan çizgide karbonsuz yeşil ekonomide yepyeni üretim ve tüketim dönüşümünü zorunlu kılmaktadır. Dönüşüm için, çevre dostu karbonsuz teknolojiler, yenilenebilir enerjinin kullanıldığı temiz ulaşım, enerji verimli binalar ve dijital dönüşüm için yatırımlara yönelik kaynak ayrılmakta; mali araçlar belirlenmekte; adil ve kapsayıcı bir geçiş konusunda yol haritası üzerinde çalışılmaktadır. Karbon üretimine maliyet ödenmesi ve karbon azaltımının ödüllendirilmesine dayalı "sınırdaki karbon vergisi" ve "emisyona ticareti" gibi karbon fiyatlandırma uygulaması, üretimde emisyonlarının düşürülmesine yönelik inovasyon çalışmalarında ve iklim fonlarına aktarılmaktadır.

2020 yılında, ihracatının %42'sini AB ülkelerine gerçekleştiren Türkiye'nin Paris Anlaşması'nı onaylaması ve 2053 sıfır hedefi açıklaması olumlu adımlarsa da izlenen politikanın fiilen iklim krizinin aciliyeti ile uyumlu olmadığı; iklim değişikliğine dirençli, emisyon azaltımı ve sıfırlanması için, yeşil üretime dönüşüme yönelik eyleme henüz geçilmediği görülmektedir. Acilen kömürden çıkılması, termik santrallerin kapatılması, fosil yakıtlara dayalı enerji modelinden sürdürülebilir enerji üretimine geçilmesi, atık yönetiminin geliştirilmesi, doğayı tahrip eden madenler başta olmak üzere yanlış arazi kullanımı ile ormansızlaşma, betonlaşma gibi uygulamalar ısrarından vazgeçilmelidir.

"Yeşil Düzen" olarak adlandırılan yeni küresel ekonomik sistem, Türkiye açısından fırsatları da beraberinde getirmektedir. Türkiye'nin ekonomi ve iklim vizyonunda bir paradigma değişimine neden olan bu düzen, yeni yaratılacak iş ve istihdam fırsatları ile küresel salgının etkisiyle iyice derinleşen ekonomik krizden çıkış için, bir fırsattır. Ancak, öncelikle, yatırımcıların güven duyacağı adalet ve demokrasi ortamının yaratılması, gerekli yasal düzenlemelerin yapılması, para politikalarının şeffaf ve öngörülebilir olması gerekmektedir.

Temiz ve döngüsel ekonomi için, sera gazı salımında %11,2 payı olan sanayi harekete geçirilmeli, mevzuat ve standartlar güçlendirilmeli, Ar-Ginovasyon ve strateji çalışmaları desteklenmeli, yeni finansman modelleri belirlenmeli, dijital dönüşüm sağlanmalıdır. Sınırdaki karbon uygulamasından etkilenecek çimento, seramik, demir-çelik, alüminyum, petrokimya, cam gibi karbon yoğun sanayi sektörlerinde dönüşüm stratejileri belirlenmelidir. Hakkaniyetli

bir karbon fiyatlandırma mekanizması ve mevzuatı geliştirilmeli; elde edilecek gelir, firmaların yeşil dönüşümüne tahsis edilmelidir. Türkiye ekonomisinin %99'unu oluşturan KOBİ'lerin hassasiyetleri dikkate alınarak; üretimde yeşil dönüşümünün hızlandırılması için politikalar üretilmelidir. Enerji verimliliği sağlanmalı, atıklar değerlendirilmelidir. Sürdürülebilir ürün politikası kapsamında; dayanıklılık, tamir edilebilirlik, geri dönüştürülebilir malzeme ve ambalaj üretimine ve karbon ayak izinin düşürülmesine yönelik stratejiler ve eylem planları hazırlanmalıdır. Su ve hammadde girdilerinde azalma gibi, üretimi ve rekabeti olumsuz etkileyecek koşulların bertaraf edilmesi gerekmektedir. Mutabakat çerçevesinde belirlenen "Sanayide Yeşil Dönüşüm" için, endüstriyel değer zincirlerinde karbon ayak izinin azaltılması, hammaddenin temiz enerji ile güvenli arzı, araştırma ve inovasyon alt yapısına yatırım, sanayi ekosisteminin oluşturulması gerekmektedir. Küresel rekabet için, rekabet ve ticaret sisteminin güçlendirilmesi şarttır. Sanayinin yeşil dönüşümü için dijital teknolojilerin kullanılmasının yaygınlaştırılması, teknolojik çözümler ile sanayinin karbonsuz üretime geçişi desteklenmeli ve alt yapı yatırımları hızlandırılmalıdır.

Ancak, Ülkemizin ekonomisini iklim değişikliğine dirençli, emisyon azaltımı ve hatta sıfırlanması; yeşil üretime yönelik dönüşümün gerçekleştirilmesi için, gerekli koşulların ve kaynakların sağlanması, uyum sürecinde dönüşüm kapasitelerinin arttırılmasında sorunların tespiti; çözüm önerilerinin belirlenmesi ve mevzuatlarda gereken düzenlemelerin yapılması için, Anayasa'nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddesi uyarınca, Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

